

jesítését s egyben meghatalmazást kér, hogy az élelmiszerszállításhoz új pályázatot hirdethessen. *Turcsányi Imre* dr. azt indítványozza, hogy a tanács, illetőleg a kórházi bizottság tegye megfontolás tárgyává, hogy a kórházi élelmezés házi kezelésben történjék. Annál inkább ajánlja ezt, mert a kórházak élelmezése ma már a világ minden modern kórházában házilag történik. Így amellet, hogy a kórház jobb élelmezést kap, a város is megtakarítást ér el. A közgyűlés az indítványt kiadja a tanácsnak, de kimondja, hogy addig, amíg ebben az ügyben javaslat készül, pályázatot hindet a kórház élelmezésére.

Megüresedett egy iskolaszéki bizottsági

tagság. Névszerinti szavazással választják meg az új tagot. A közgyűlés 33 szavazattal *Tóth Imre* dr.-t választotta meg. *Vas Ferenc* szivattyutelepi fűtőt 563 korona évi nyugdíjjal végleg nyugdíjazták. Az 1912. évi zárszámadást a tanács átvizsgálta és azt kifogástalannak találta. A közgyűlés elfogadja. A *Kossuth Lajos*-sugáruti járványkórház kezelő orvosának évi 600 korona tiszteletdíjat szavazott meg, *Fajka János* főszámvevőnek pedig 3 havi szabadságot engedélyezett a közgyűlés. Ezután több szabadságengedélyezés iránt való kérvény lebonyolításával a közgyűlés véget ért.

Nem sikerül a választójogi blokk.

— Szabadka is bizalmat szavazott a Tisza-kormánynak. —

(Saját tudósítónktól.) Szeged és Hódmezővásárhely után ma Szabadka szólalt meg és szavazott bizalmat Tisza István grófnak s kabinetjének. Mindez az aradi választás előtt történik s akkor, amikor az ellenzék fogadkozik, hogy megkezdi az igazi harcot a kormány ellen, — ellenben még a választójogi blokkot se tudják összeforrasztani. Érthető tehát, ha az egész ország már mint ellenzék is, hogyan veszi azt a néhány csoportot, amely bizony mindent művel, csak nem az ország érdekeiért munkálkodik.

Szabadka város ma imponáló eredménytel végzett a bizalmi indítvánnyal. *Prugly Sándor* főispán, mint elnök kihirdette az eredményt, amely szerint 149 szavazat jutott a kormányra, ellene pedig csupán 29. És Szabadka nemcsak bizalmat szavazott Tisza Istvánnak, hanem egyben egy határozati javaslatot fogadott el s abban élesen elítéli a parlamenti botrányokat, főként az obstrukciót, mondván, hogy az ellenzék harci modora aláaknázza a parlament nivóját és állami életünknek is árt.

A mai napon még egy városban szavaztak bizalmat Tisza kabinetjének, *Segesvárott*, Nagyküüllőmegye székhelyén, hol a közgyűlésen szintén imponáló többsége akadt a kormánynak.

Az ellenzék pedig kétségbeesetten gondol még egy cselekedetre: a választójogi blokk létrehozására. Valahogy megérezte, hogy az ellenzéki egyesülésnek főpontja csak az lehet, ha programjuk is lesz és ha — részben legalább — valami közösségre jutnak egymással.

Károlyi Mihály gróf három irányban indított akciót a blokk ügyében. Tárgyalt *Andrássy Gyula* gróffal és hűveivel, azután a munkapártból kilépett képviselőkkel, végül a demokratákkal. Ez a három frakció ugyanis nem tartozik a szövetezett ellenzék kötelékébe. *Vázsonyi Vilmos* volt az első, aki föltételek nélkül tette magáévá a választójogi blokk gondolatát. A program három pontból áll:

1. Az alkotmánysérelemek reparálása.
2. A korrupció kiirtása.
3. A választójogi törvény demokratikus irányu revíziója.

A disszidensekkel és az *Andrássy*-csoporttal való tárgyalások során már nehézségek mutatkoztak. A program első pontja ellen a disszidenseknek voltak kifogásaik. Azt mondják: saját magukat itélnék el, ha pálcát törnének a június negyedik-i törvénytelenség fölött. *Sándor Pál* ennél is tovább ment. Kijelentette, hogy a június 4-hez fűződő többségi tényeket szükség esetén meg kellene ismételni. A volt igazságügyminiszter, *Székely Ferenc*, valamivel enyhébb formában kezelte a kérdést, de társai hozzájárulását ő sem garantálta. Végre hosszas kapacitálás után abban állapodtak meg, hogy előkészítő bizottságot küldenek ki, amely megkísérli az ellentétek áthidalását.

E bizottság kiküldését *Andrássy Gyula* gróf eddig tanúsított magatartása, helyesebben: ingadozása is szükségessé teszi. A most vajudó „új hatvanehetes pártja” részére ugyanis nem enged abból az álláspontjából,

A koalíció pöre Herczeg Ferenc ellen.

(Saját tudósítónktól.) Herczeg Ferenc író és képviselő Aradon a koalíciós kormány tagjait tolvajoknak, orgazdáknak és fölbujtóknak nevezte. Herczeg ezzel visszafordította a koalíció ellen azokat megbélyegző epithetonokat, amelyekkel *Széchenyi Aladár* gróf pártja szokása szerint érv gyanánt használt. *Lukács Lászlót*, *Khuen-Héderváry Károly* grófot és *Tisza István* grófot illette. Herczeg szószerint így nyilatkozott:

— És azok az urak, akik a koalíció idején kormányon ültek, *Széchenyi Aladár* gróf legjobb barátai. Ott, a barátai között keresse a jelölt ur a tolvajt, az orgazdát és a fölbujtót. Azt hiszem, hogy még szabadlábban járnak.

A koalíciós kormány vasárnap konferenciát tart Budapesten és itt határozza el állítólag, hogy Herczeg Ferenc ellen megteszi a büntető följelentést nyilvános rágalmazás és becsületsértés miatt.

Égyedül *Kossuth Ferenc* és *Apponyi Albert* van jelenleg Budapesten a koalíciós kormány tagjai közül. De már értesítve vannak az exminiszterek és államtitkárok az aradi vádról. *Wekerle Sándor* Dánosról, *Andrássy Gyula* Tiszadobról, *Zichy Aladár* is a birtokáról jön fel a fővárosba. A vasárnapi konferencián a következők vennének részt:

Wekerle Sándor, *Andrássy Gyula* gróf, *Kossuth Ferenc*, *Apponyi Albert* gróf, *Darányi Ignác*, *Zichy Aladár* gróf, *Polónyi Géza*, *Günther Antal*, *Josipovich Imre*, volt miniszterek, *Hadik János* gróf, *Szterényi József*, *Désy Zoltán*, *Mezőssy Béla*, *Tóth János*, *Meskó László*, *Bolgár Ferenc* volt politikai államtitkárok.

A büntető följelentést állítólag nyomban megteszik. Sokan már Herczeg Ferenc védőjéről is tudnak, aki előreláthatólag *Kenedi Géza* dr. képviselő lesz. Herczeg Ferenc tehát a vádlottak padjára kerül. A védelem a teljesen bizonyítási szabadságot kérheti — a következő tényekre nézve:

Megállapította a zárszámadási bizottság, hogy amikor a koalíciós kormány uralomra került, tizenkilenc szerződés igen előnyös áron biztosította a magyar államvasutak szénszükségletét több esztendőre. Fölmentek azonban a szénárak és a bányák, bár erre semmiféle szerződéses joguk vagy üggyük nem volt, megtagadták szállítási kötelezettségük teljesítését. A koalíciós kormány ekkor kénytelen volt a vasut szénszükségletét máshonnan fedezni, ami abban az egy esztendőben az államkincstárnak több mint hét millió kárt okozott. A koalíciós kormány minisztertanácsi határozat alapján fölmentette a vállalatokat a kártérítés kötelezettsége alól, visszautalta az óvadékaikat, utasította a magyar államvasut igazgatóságát, hogy a fennálló, előnyös szerződéseket bontsa föl és uta-

sította a magyar államvasut igazgatóságát, hogy ugyanarra a szénmennyiségre, ugyanazokkal a vállalatokkal kössön újabb szerződéseket 30—40 százalékkal magasabb egy-ségárak mellett.

A zárszámadási bizottság jelentése megállapította, hogy ez a kormányintézkedés a készen talált szerződések egész időtartama alatt az államkincstárt körülbelül negyven millió koronával károsította meg.

Ugyancsak a zárszámadási bizottság jelentése mondja el a tátralomnici bérlet történetét. A koalíciós kormány szerződésre lépett egy gazdag nemzetközi vállalattal, amelynek bérbeadta Tátra-Lomnicot. A vállalat bizonyos előnyöket élvezett s ezzel szemben bizonyos terhes beruházásokra vállalkozott. A gazdag nemzetközi vállalatnak azonban nem vágott be az üzlet és szabadulni szeretett volna tőle. Alapított tehát egy tőkeszegény fiók vállalatot és a kormánnyal erre átruházta a szerződést. Mikor aztán ez a vállalat nem tudta a kötelezettségeket teljesíteni, a kormány hivatkozván a vállalat szegénységére, fölbontotta a szerződést. A kincstár így több milliónyi beruházástól esett el, mellyel a gazdag nemzetközi vállalat neki szerződés szerint tartozott.

A zárszámadási bizottság jelentésében vannak a talpfamegröndelés részletei is. A tényállás szerint az *Eisler-cég* pályázat kiírása előtt ajánlott a kincstárnak tíz évre talpfákat. A minisztérium erre igen rövid időre és folyó évre írta ki a pályázatot. Ezen a pályázaton az *Eisler-cég* volt a legdrágább ajánlattevő. És ő kapta meg a tíz évre szóló szerződést.

Heltai Ferenc, mint bizottsági előadó, a képviselőházban elmondotta, hogy a koalíciós kormány a dalmát vasut ügyében először opciót biztosított egy cégnek a vasut megépítésére, lekötve magát, hogy azt bizonyos időn belül mással nem építheti meg. Azután a kiegyezésben kötelezettséget vállalt Ausztriával szemben, hogy a vasutat bizonyos időn belül meg kell építtetnie.

Ez a kettős időbeli kötelezettség úgy volt kombinálva, hogy ez a szóban forgó cég számára minden konkurrencia kizárásával monopóliumot biztosított a vasut megépítésére. Az illető cég ezt a monopóliumot kihasználva, az építkezésére körülbelül 215 millió koronának megfelelő ellenértéket követelt és a koalíciós kormány ezen az alapon meg is kötötte vele a szerződést. A *Khuen-Héderváry-kormány* alatt a cég elállt a kész megállapodástól és a kincstár most majdnem száz millió koronával olcsóbban fogja megkapni ugyanezt a vasutat.

A nagy pör — ha megindul — nem esküdtészék elé kerül, mert Herczeg Ferenc gyűlésen mondotta el a vádat. Szakbíróság vonná tehát feleletre Herczeget, akár csak *Désy Zoltánt*. Ha a vizsgálóbíró elrendeli a vizsgálatot, akkor elsőnek a terheltet, Herczeg Ferencet idézi meg, kihallgatja és kihirdeti előtte a vizsgálatot elrendelő végzést, amely ellen Herczegnek fölfolyamodó joga van a vádtanácshoz. Ha a vádtanács is jóváhagyja a végzést, ez esetben a bünvádi eljárás perrendszerűen lefolytatódik.